

Informationssøgning i det humanistiske forskningsfelt

Husen, Kamilla Jensen; Rasmussen, Lotte Thing

Publication date:
2015

Document version:
Accepteret manuskript

Document license:
CC BY

Citation for published version (APA):
Husen, K. J., & Rasmussen, L. T. (2015). *Informationssøgning i det humanistiske forskningsfelt*. Poster session præsenteret ved Nye forskere og Ph.D.-studerende: de underviser, de forsker og de publicerer, Nyborg, Danmark.

Go to publication entry in University of Southern Denmark's Research Portal

Terms of use

This work is brought to you by the University of Southern Denmark.
Unless otherwise specified it has been shared according to the terms for self-archiving.
If no other license is stated, these terms apply:

- You may download this work for personal use only.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying this open access version

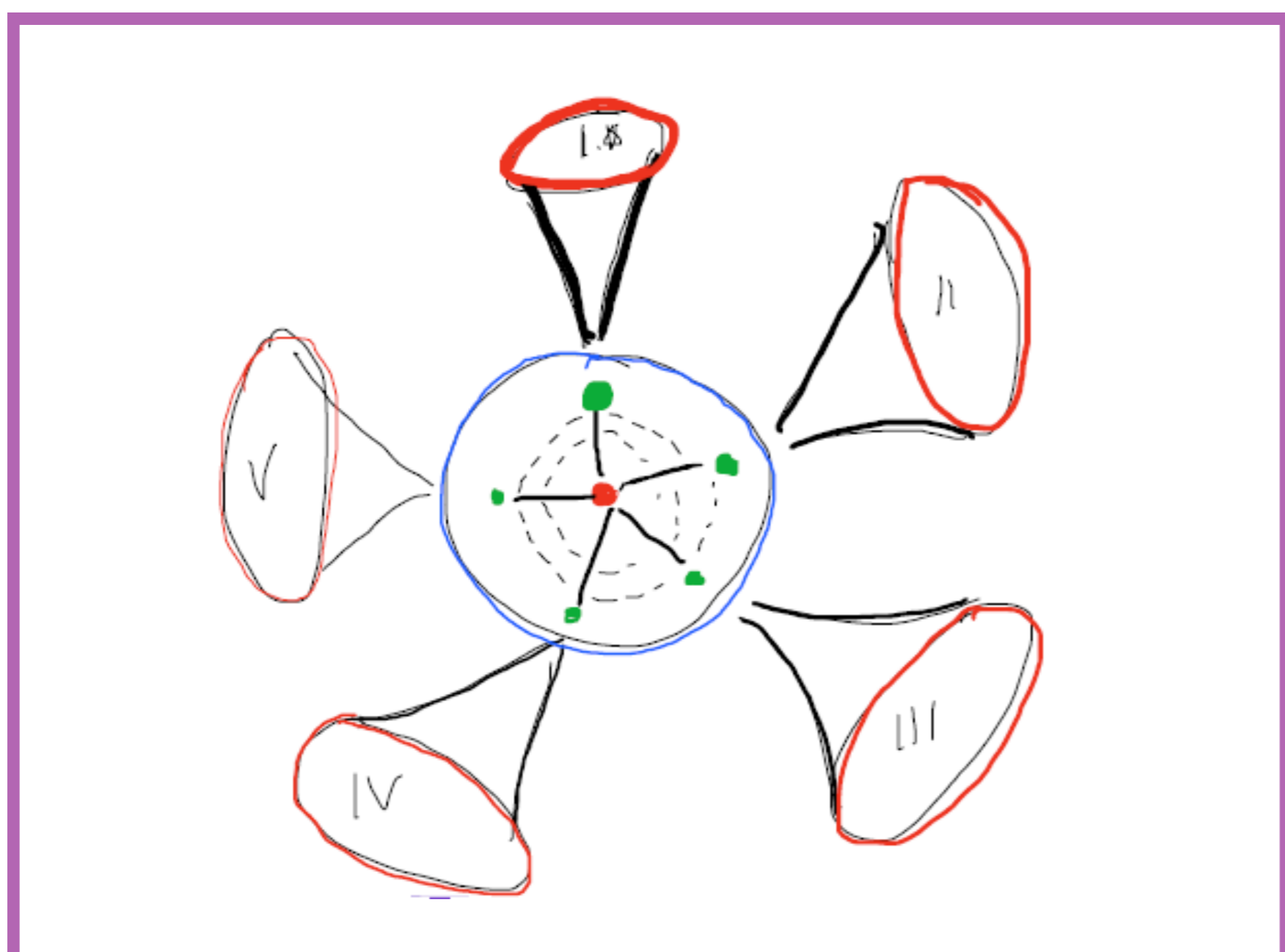
If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details and we will investigate your claim.
Please direct all enquiries to puresupport@bib.sdu.dk

Informationssøgning i det humanistiske forskningsfelt

Kamilla Jensen Husen, kamillajh@sdu.dk & Lotte Thing Rasmussen, ltr@bib.sdu.dk Syddansk Universitetsbibliotek

Introduktion

Informationssøgning som en integreret del af forskningsmetodik bliver stadig mere komplekst, men inden for dele af Humaniora har man ikke tradition for at beskrive søgeprocessen. Informationsvidenskaben arbejder med den præmis, at man ud fra objektive kriterier kan afgøre, om noget er relevant, altså om en søgning er en succes eller ej. Denne poster beskriver særlige elementer, der spiller ind i informationssøgningsprocessen i en humanistisk forskningskontekst og illustrerer, at informationssøgning inden for et humanistisk felt vil være opdelt i flere særskilte søgesessioner.

Kernen

Det overordnede emne for projektet.

Forforståelse

Den forudgående forståelse, som forskeren har i forhold til en tekst eller et emne. Omfattet af forforståelsen er det specifikke forskningsemne, udvælgelsen af de enkelte søgeresultater, positionering i fagfeltet og samspillet mellem disse bevidst og ubevidst.

Kognitive kobling

Den særlige kombination af emner, som udgør det specifikke forskningsprojekt. Koblingen opstår allerførst i forskerens hjerne, og den er en del af afgrænsningen og udvælgelsen af materialer.

Udvalgte materialer

De materialer, som forskeren ender med at vælge ud efter vurdering gennem de tre udvælgelseskriterier ovenfor.

Hver tragt repræsenterer et element i den **kognitive kobling**. Den grønne plet er de **udvalgte materialer**, som er kommet igennem tragten.

I: Hvad leder du efter? **Kernen**. Risiko for falsk fokus.

II: Hvor leder du? Genstanden for analysen.

III: Hvad leder du med? Teoretisk metode.

IV: Hvad minder om det? Afsøgning af grænseflader

V: Ekstra tragt er medtaget for at illustrere, at mængden af aspekter vil variere. Det enkelte forskningsprojekt bestemmer mængden og kan have både færre og flere.

Tragten illustrerer et aspekt af emnet, der skal søges på. Der kan sagtens foretages flere søgninger i hver tragt. Søgninger er forstået dels som kvalificerede kombinerede søgninger i videnskabelige databaser, fx bloksøgninger eller søgestrengene, og dels som afsøgninger af andre relevante materialekilder (semi-videnskabelig og ikke-videnskabelig).

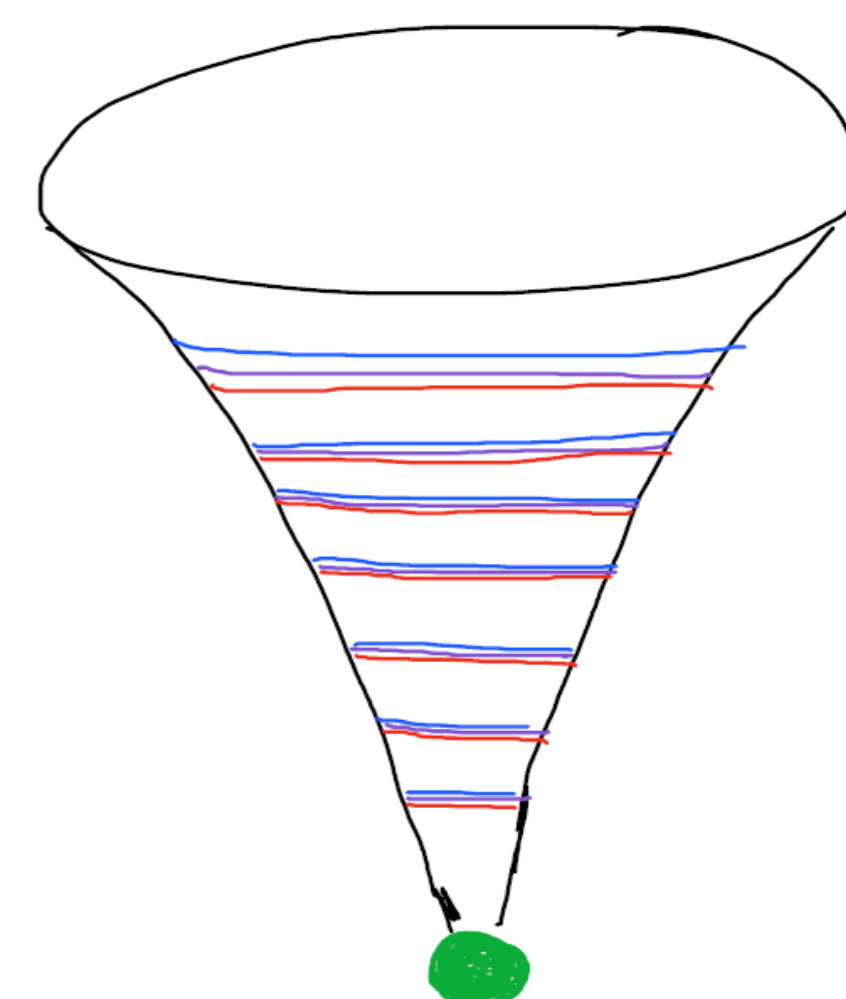
Filtrene i tragten er afgørende elementer i forhold til, hvad der kommer gennem tragten og når igennem som **udvalgte materialer**.

I søgeprocessen er filtrene **kernen** + **kognitive kobling** + **Forforståelse** + x = **Udvalgte materialer**

Filtre kan også bl.a. være tid, sted og anvendelse, terminologi, etymologi, sprog, netværk. Ergo: Dynamiske kriterier, som kan påvirke hinanden gensidigt.

Særlige udfordringer kan fx være nationalt prægede forskningsområder, hvor en stor del af litteraturen ikke er indekseret i internationale databaser, samt manglen på systematisk søgbare databaser (jf. Revy årgang 38 nr. 4 pp. 6-8). Dette peger også på en udbredt brug af "ikke-søgbare" kilder som vejledere, kollegaer mm. samt den grå litteratur.

Sproglige udfordringer kan bl.a. bestå i at sikre en kvalificeret afsøgning af relevante emneord, uanset disses forskellige konnotationer, hvilket også peger på forskningsfeltets traditioner. Her spiller **forforståelsen** en stor rolle.

Konklusion og diskussion

Inden for Humaniora tilpasses søgestrategien løbende i forskningsprocessen, fordi **forforståelsen** og de **kognitive koblinger** konstant påvirker **kernen** i en hermeneutisk proces. Om end det nok er muligt at lægge sig fast på en søgestrategi for **kernen**, kan det vise sig langt mere vanskeligt at beskrive udvælgelseskriterier på systematisk vis, da de bl.a. udgøres af **forforståelsen** og de **kognitive koblinger**. Derudover kommer udfordringerne med mangelfuld og potentiel flertydig indeksering. Beskrivelse og italesættelse af processerne er nødvendigt for at få udviklet metoder, som er anvendelige for forskere, forskerstøtteenheder, forskningsbiblioteker mm. Humaniora har behov for en selvstændig beskrivelse af en tilgang til søgestrategi, som er meningsgivende for feltet, og det er afgørende, at udgangspunktet er de forskellige forskningsområders egne traditioner og ikke underlægges hverken standarder fra andre forskningsområder eller informationssøgningsfeltets objektive præmisser for succesfulde søgninger. Modellen er tænkt til at bidrage med en øget bevidsthed og følgende bedre redegørelse for søgningers og resultatets stringens og dermed give grundlag for en mere transparent videnskabelig metode. Desuden vil et øget fokus på processernes særegenhed også kunne hjælpe fx forskningsbibliotekerne til at kvalificere deres hjælp til humanistiske forskere yderligere.